

Sygn. akt VIII U 1949/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 sierpnia 2018 roku (znak: I/10/O21197238), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 18 kwietnia 2018 roku odmówił T. G. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 17 lipca 2018 roku ubezpieczony nie został uznany za niezdolnego do pracy, wobec czego brak jest podstaw do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy.

/decyzja – k. 92 plik II akt ZUS/

W dniu 12 września 2018 roku pełnomocnik T. G. złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej uchylenie i przyznanie ubezpieczonemu renty z tytułu niezdolności do pracy oraz zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/odwołanie – k. 3-4/

W odpowiedzi na odwołanie złożonej w dniu 28 września 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 8/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

T. G. urodził się w dniu (...). Z zawodu jest mechanikiem maszyn rolniczych.

/bezsporne/

W dniu 18 kwietnia 2018 roku wnioskodawca złożył wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

/wniosek – k. 1-5 plik II akt ZUS/

Ubezpieczony pozostaje pod opieką w poradni psychologicznej z powodu uporczywych bólów głowy, zawrotów, zaburzeń pamięci, zaburzeń koncentracji, obniżenia nastroju, nadmiernej pobudliwości emocjonalnej, zaburzeń snu.

/zaświadczenie k.200-202 dokumentacji orzeczniczo- lekarskiej ZUS/

Wnioskodawca jest osobą niepełnosprawną zaliczoną do stopnia lekkiego.

/orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 6-7/

Lekarz Orzecznik ZUS po przeprowadzeniu bezpośredniego badania wnioskodawcy i dokonaniu analizy dokumentacji medycznej rozpoznał u niego stan po przebyłym urazie głowy z krwiakami nadwardówkowymi nad prawą półkulą mózgu, stłuczeniem mózgu, krwawieniem podpajęczym i złamaniem kości czaszki. Przebyta operacja usunięcia krwawiaków nadwardówkowych. Pourazowe bóle głowy. Obserwacja w kierunku zaburzeń osobowości. Zespół bólowy odcinka L/S kręgosłupa w przebiegu zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych. Nadciśnienie tętnicze kontrolowane farmakologicznie. Stan po splenektomii po urazie brzucha. Orzeczeniem z dnia 5 czerwca 2018 roku Lekarz Orzecznik ZUS uznał, że ubezpieczony nie jest osobą niezdolną do pracy.

/orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS – k. 38 plik II akt ZUS, opinia lekarska Lekarza Orzecznika ZUS – k. 70 dokumentacji orzeczniczo- lekarskiej ZUS/

W dniu 28 czerwca 2018 roku wnioskodawca złożył sprzeciw od orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS, domagając się rozpatrzenia jego sprawy przez Komisję Lekarską ZUS.

/sprzeciw – k.195-199 dokumentacji orzeczniczo- lekarskiej ZUS/

Komisja Lekarska ZUS po przeprowadzeniu bezpośredniego badania wnioskodawcy i dokonaniu analizy dokumentacji medycznej rozpoznała u niego przebyty uraz czaszkowo-mózgowy w 2011 roku z operowanych krwakiem nadtwardówkowym okolicy prawej półkuli mózgu, stłuczeniem mózgu, krwawieniem podpajęczym i złamaniem kości czaszki. Pourazowe bóle głowy. Okresowe bóle kręgosłupa lędźwiowego w przebiegu zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych, obecnie bez objawów korzeniowych, nadciśnienie tętnicze kontrolowane farmakologicznie. Zaburzenia osobowości. Orzeczeniem z dnia 17 lipca 2018 roku Komisja Lekarska ZUS uznała, że ubezpieczony nie jest osobą niezdolną do pracy.

/orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS – k. 89 plik II akt ZUS, opinia lekarska Komisji Lekarskiej ZUS – k. 205-207 dokumentacji orzeczniczo- lekarskiej ZUS/

W wyniku powyższego orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 17 lipca 2018 roku, organ rentowy decyzją z dnia 10 sierpnia 2018 roku, odmówił T. G. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

/decyzja – k. 92 plik II akt ZUS/

W badaniu sądowo – neurologicznym u ubezpieczonego rozpoznano stan po dwóch urazach głowy w 1998 roku i 2011 roku. Przebyta operacja krwaka nadtwardówkowego nad prawą półkulą mózgu. Przewlekłe bóle głowy. Zespół bólowy kręgosłupa LS w przebiegu zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych. W uzasadnieniu opinii wskazano, że ubezpieczony w czasie urazu głowy doznał stłuczenia lewego płata czołowego, pourazowego krwawienia podpajęczynówkowego, złamania kości sklepienia czaszki prawej okolicy ciemieniowej oraz złamania zatoki czołowej lewej. Stwierdzone w badaniu neurologicznym naruszenie sprawności organizmu nie powoduje długotrwałej niezdolności do wykonywania pracy zarobkowej. Na rynku pracy ubezpieczony jest osobą niepełnosprawną, ale zdolną do wykonywania pracy zarobkowej.

/pisemna opinia biegłego neurologa J. B. k. 18-21/

W badaniu sądowo – neuropsychologicznym u ubezpieczonego rozpoznano zaburzenia w funkcjonowaniu procesów poznawczych na skutek zmian ograniczonych w o.u.n., aktualnie w umiarkowanych stopniu zakłócające codzienne funkcjonowanie. Wzmoczone reakcje emocjonalne z dominacją objawów lękowych na skutek powyższych zmian, dolegliwości somatycznych oraz zmienionej sytuacji życiowej.

/pisemna opinia biegłego neuropsychologa dr L. S. k. 34-35/

W badaniu sądowo – psychiatrycznym u ubezpieczonego rozpoznano zaburzenia psychiczne spowodowane trwałym uszkodzeniem i dysfunkcją mózgu upośledzające sprawne funkcjonowanie. Zaburzenia nastroju i osobowości, zaburzenia procesów poznawczych. Z punktu widzenia psychiatrycznego ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy, niezdolność ma charakter trwały za początek niezdolności należy uznać datę złożenia wniosku.

/pisemna opinia biegłego psychiatry dr n. med. K. K. k.25-27, 40-41/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o powołane dokumenty oraz opinie biegłych lekarzy specjalistów neurologa, neuropsychologa i psychiatry. Dokonując oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd uznał w/w opinie biegłych za wiarygodne, gdyż są rzetelne i sporządzone zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym ich przedmiot. Opinie została sporządzona w oparciu o analizę przedłożonej dokumentacji lekarskiej oraz wyniki badania bezpośredniego. Biegli zdiagnozowali schorzenia, ocenili ich wpływ na sprawność organizmu i zdolność wnioskodawcy do wykonywania pracy, odnosząc swą ocenę do jego doświadczenia i kwalifikacji zawodowych. Opinie są pełne, nie zawierają sprzeczności ani braków, które pozbawiałyby

ich mocy dowodowej, zostały przekonująco uzasadnione, a zawarty w nich końcowy wniosek orzecznicy logicznie wynika z przeprowadzonych badań i analizy dokumentacji medycznej.

Opinie zostały doręczone stronom z zobowiązaniem do ustosunkowania się do nich. Pełnomocnik organu rentowego zgłosił zastrzeżenia do opinii biegłego psychiatry wnosząc o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego tej samej specjalności dodatkowo dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy, kardiologa i internisty. Organ rentowy zarzucił opinii biegłego brak merytorycznej analizy dotyczącej przebiegu nadciśnienia tętniczego, sposobu jego leczenia, tym samym biegły nie jest uprawniony do snucia podejrzeń o następstwach tego schorzenia. Wniosek o trwałej niezdolności do pracy nie został merytorycznie uzasadniony. Organ rentowy podniósł, że biegła nie wzięła pod uwagę możliwości przekwalifikowania się. Sąd Okręgowy nie podzielił wniosków wskazanych przez organ rentowy. Zdaniem Sądu opinia psychiatryczna jest pełna, logiczna, nie zawiera sprzeczności, a dodatkowo wydana na podstawie opinii biegłego neuropsychologa. Zgłoszone wnioski dowodowe Sąd oddalił jako bezzasadne i zmierzające do przedłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 57 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełni łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność powstała w okresach wymienionych w cytowanym przepisie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Brak choćby jednego z warunków wymienionych w art. 57 ww. ustawy powoduje brak prawa do świadczenia.

W niniejszej sprawie spór między stronami ograniczał się do oceny stanu zdrowia ubezpieczonego pod kątem niezdolności do pracy.

Zgodnie z treścią art. 12 ww. ustawy niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Z samej definicji częściowej niezdolności do pracy wynika, że ubezpieczony może utracić zdolność do pracy w określonym stopniu, a mimo to nie nabyć prawa do renty. Znaczenie ma dopiero utrata zdolności do pracy w znacznym stopniu. Wprawdzie ustawodawca nie wyjaśnia, jak należy rozumieć znaczny stopień utraty zdolności do pracy, tym niemniej semantycznie pojęcie „w znacznym stopniu” oznacza „w stopniu większym niż połowa zwykłej zdolności do pracy” (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 października

2008 r., I UK 106/08, niepublikowany). Przy takim założeniu można przyjąć, że z art. 12 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach wynika granica ochrony ubezpieczeniowej, gdyż prawa do renty nie ma ubezpieczony, który utracił zdolność do pracy w stopniu mniejszym niż znaczny (mniejszym niż połowa zwykłej zdolności do pracy). Można zatem stwierdzić, że utrata w nieznacznym stopniu (na pewno w mniejszym niż znaczny stopień) zdolności do pracy nie uprawnia do ustalenia niezdolności do pracy (choćby częściowej) jako przesłanki prawa do renty. I odwrotnie, utrata zdolności do pracy w znacznym stopniu (większym niż połowa zwykłej zdolności do pracy) uprawnia do ustalenia

częściowej niezdolności do pracy jako przesłanki prawa do renty na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach.

Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się natomiast stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji i możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 ust. 1 ww. ustawy).

W definicji niezdolności do pracy ustawodawca dał wyraz powiązaniu prawa do renty z rzeczywistą znaczną utratą zdolności do pracy zarobkowej jako takiej, a częściową niezdolność do pracy powiązał z niezdolnością do pracy w ramach posiadanych kwalifikacji, przy uwzględnieniu możliwości i sprawności niezbędnych do dalszego zaangażowania w procesie pracy, zaakcentował istnienie potencjalnej przydatności do pracy. Chodzi zatem o zdolność do pracy zarobkowej nie tylko jako zdolność do wykonywania dotychczasowej pracy, ale zdolność do podjęcia pracy w ogóle, z uwzględnieniem rodzaju i charakteru dotychczas wykonywanej pracy, poziomu wykształcenia, wieku, predyspozycji psychofizycznych.

Zdolność do pracy ma dwa elementy: biologiczny (ogólna sprawność psychofizyczna) i gospodarczy (przydatność na rynku pracy). Należało zatem ustalić, czy ubezpieczony jest zdolny do wykonywania pracy w dotychczasowym pełnym zakresie, czy jego kwalifikacje pozwalają na wykonywanie innej pracy, czy dla utrzymania aktywności zawodowej konieczne jest przekwalifikowanie.

Niezdolność do wykonywania dotychczasowej pracy nie jest kryterium niezdolności do pracy w rozumieniu art. 12 ww. ustawy. Brak możliwości wykonywania dotychczasowej pracy nie jest wystarczający do stwierdzenia częściowej niezdolności do pracy, gdy jest możliwe podjęcie innej pracy (w swoim zawodzie, bez przekwalifikowania lub gdy rokowanie co do przekwalifikowania jest pozytywne). Niezdolność do wykonywania dotychczasowej pracy jest warunkiem koniecznym do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ale nie jest warunkiem wystarczającym jeżeli wiek, poziom wykształcenia, predyspozycje psychofizyczne dają podstawy do uznania, że jest możliwe podjęcie pracy w zawodzie albo po przekwalifikowaniu.

O częściowej niezdolności do pracy nie decyduje sam fakt występowania schorzeń, ale ocena czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnie z kwalifikacjami.

Sąd wydając wyrok dał wiarę opinią biegłych lekarzy neurologa, neuropsychologa i psychiatry. W opiniach biegłych zostały szczegółowo wymienione schorzenia ubezpieczonego. Wprawdzie biegły neurolog nie stwierdził niezdolności do pracy jednak w sprawie kluczowe znaczenie ma opinia biegłego psychologa. Ta zaś została sporządzona po uprzednim badaniu neuropsychologicznym, w którym również wskazano liczne schorzenia, zaburzenia neurologiczne i psychologiczne. Wskazano na liczne zaburzenia osobowości, objawy lękowe i zmiany w ośrodkowym układzie nerwowym. Na skutek opinii neuropsychologa, biegły psychiatra wydał opinię, w której uznał ubezpieczonego za niezdolnego do pracy z powodu częściowej niezdolności do pracy. Zdaniem Sądu opinia psychiatryczna jest pełna, logiczna, nie zawiera sprzeczności, a dodatkowo wydana na podstawie opinii biegłego neuropsychologa. Zarzuty organu rentowego sprowadzają się do polemiki z oceną biegłych bez wskazania konkretnych uchybień w opinii biegłych sądowych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za od dnia 5 kwietnia 2018 roku na stałe.

O kosztach Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1360) w zw. z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za

czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz T. G. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego wypożyczając akta rentowe.

M.P.